

mesece dolgi odsotnosti od svojega poklica prisiljeni, ustanoviti si novo eksistenco; pri teh bode pač treba pomagati in podpirati.

Ako se vpoštevajo, kako mnogovrstna je dandanes socialna skrb vseh vrst in ako se opazuje pri temu požrtvovalnost posameznih krogov, se mora pač priznati, da se je v tem oziru izredno mnogo koristnega doseglo, kar v prejšnjih časih ni bilo slučaj.

A vendar ne bode nikdo zanikal, da je tudi za vrnitve se rezerviste namenu primerna pomožna akcija potrebna in da ravnati iz rezervisti zaslužijo, postati predmet posebne socialne preskrbe. Saj so bili oni, ki so daleč od domače peti, daleč od vseh prijetnosti in ugodnosti mirnega življenja skozi mesece pod štrpčami in trpljenjem vseh vrst, izročeni slabemu vremenu, stali ob meji, in služili za domovino, za naš lastni blagor, težko ter naporno službo.

Da se tako oskrbo primerno izvrši, treba je v prvi vrsti finančnih sredstev. Štajersko deželno delno društvo »Srebrnega križa« ima kot nalogo skrb za domu se vrnitve rezerviste. Gre se tukaj v prvi vrsti za posredovanje delavske prilike in v gotovih slučajih za podporo med nezakrivenim brezposelnim časom. Take podpore obstojijo in preskrbe obleke, perila, železniških vozniških listov itd. in le v redkih slučajih iz pomoči z gotovim denarjem. Sredstva, ki jih ima društvo, zadostujejo pač komaj v navadnem mirovnem času ob priliki normalnega odpuščanja triletnikov v jeseni; ali ne zadostujejo daleko, da bi se z njimi pokrilo visoke troške v sedanjem času.

V trdni nadi, da so pač vsi krogi prebivalstva živo na tem interesirani in da bode pač vsakdo skupnemu namenu prinesel malo darilo, obrača se podpisani odbor na vse kroge prebivalstva s prošnjo, da naj to akcijo podpirajo. To se zgodi najlažje z določiljem svot na sledeča nabiralna mesta: Prezidij c. k. namestnice v Gradcu; županski urad deželnega stolnega mesta Gradca; statistični deželni urad za Štajersko v Gradcu (deželna uradna hiša); uredništva listov »Arbeiterwille«, »Grazer Tagblatt«, »Grazer Volksblatt«, »Tagespost«; društvena pisarna v Gradcu, Hofgasse 14.

Obenem se postavi v velikih lokalnih nabiralnicah »Srebrnega križa« in izdaja posebne društvene znamke za zapiranje, ki stanejo 2 ali 5 h. Naznanila za pristop k društvu (letno plačilo najmanj 2 K) sprejema pisarna.

Prezidij c. k. družbe avstr. »Srebrnega križa«, delno društvo za Štajersko;

Predsednik:

Dr. Franz Freih. v. Mensi-Klarbach l. r.

Podpredsednik:

Rudolf Edler v. Chavanne l. r.

c. in kr. general v. p.

Blagajnik:

Dr. Otto Wittschieber l. r.

Zapisnikar:

Prof. dr. Julius Kratter l. r.

Zobna kréma
KALODONT
Ustna voda 17

Novice.

Kako častijo vojne veterance. »Deutsches Volksblatt«, ki je gotovo velepatriotični list, piše: K nam pride stari, slepi mož, lačen, proseč. Nadlovec cesarske armade, ki je 12 let, 8 mesecev in 4 dni aktivno služil, ki se je udeležil vojne na Češkem in ki je dobil za posebno hrabrost kot zapovednik nekega oddelka pri vstaji v južni Dalmaciji dne 7. novembra 1869 pri Lapčicu srebrno hrabrostno medaljo. Kako skrbi zdaj država za tega moža, ki je toliko časa domovini služil in ki je zdaj za delo nezmožen? C. in kr. vojno ministerstvo, ki plačuje 617 penzioniranim generalom vsako leto čez 6 milijonov kron (na 500 aktivno službečih vojakov pride 1 penzionirani general), se je dne 20. februarja 1913 za vbogega bivšega nadlovca zavzelo in mu je priznalo sledeče pristojbine: vsak dan 10 vinarjev iz taksnega sklada in vsak dan 5 vinarjev miloščine. Vsako leto (!) dobi torej ta stari vojak vsega skupaj 29 kron 25 vin. To je vse... Ogr, ki so služili v revolucijski armadi l. 1848, dobijo najmanj 600 kron letne penzije. In pri nas 29 K...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Pozor pred šarlahom! Več tednov sem že divja v nekaterih občinah ptujskega okraja grozna kužna bolezen šarlah ali škrlatica. Po navadi je združena z difterijo, njene posledice pa so mnogokrat ali takojšnja smrt, ali pa vnetje ledic. Opozorjamo stariše, daje šarlah jako nevarna, zavratna bolezen. V neka-

terih občinah v Halozah je že grozno veliko nadobudnih nedolžnih otrok pomrlo. Tudi v mestu so se že pojavili slučajji te bolezni in v par tednih je 7 otrok umrlo. Oblast in zdravniški delajo z vsemi močmi nato, da bistropeno to bolezen zatrlji. Tako je oblast več šol zaprla. Istotako je c. kr. okrajno glavarstvo prepovedalo udeležbo šolske mladine pri procesijah sv. Rešnega Telesa v farah Novacerkev in št. Vid pri Ptuj. Ednako tej prepovedi se je tudi v Ptuj skušalo otroke varovati. Odrašeni ljudje, fantje in dekleta, seveda ne padejo pod to odredbo. Glavna stvar pa leži na stariših. Vi kmetijski stariši vendar večidel nimate drugega nego svojo deco! Ne izpostavljajte je nevarnosti, ne izročite jo tej bolezni! Naznanite takoj oblasti vsak slučaj šarlah, kar zahteva tudi postava. Ne vlačite otroke po velikih družbah, po gostilnah; šarlah je zavratna bolezen in na rokavu ali robu obleke se je lahko domu prinese. Ako imajo sosedovi otroci to bolezen, ne pustite vaših tja; zdravi otroci naj ostanejo zdaj sami za se. Desinficirajte hrame s korbolom, lizolom ali lisoformom. Vsak mora skrbeti, da se šarlah zatre. Brezvesten je, kdor se ne briga za zdrave otroke, kdor ne prepreči bolezni, predno pride, kdor ne naznani bolezen oblasti ali zdravniku! Dolžnost starišev je, te nauke vpoštevati!

O polomu posojilnice v Šoštanju se še poroča: Dogodki na zadnjem zborovanju šoštanske posojilnice, o katerem smo v zadnji številki natanko poročali, spominjajo na čase, v katerih se je pričelo samostojno gospodarstvo v tej prvaški posojilnici. Vse se je takrat godilo v znamenju sovraštva zoper Nemce. Takrat so prvaki v Šoštanju vohunili pri Nemcih, denuncirali Nemce v državnem zboru ter v časopisih, opljuvali nemško deco zaradi pozdrava »Grüss Gott«, napadali uradnike na cesti; s tem se je hotelo Nemce in naprednjake preplašiti. V tem času (1903 do 1904) se je tudi ustanovilo fabrika Ivana Vošnjaka, to pa pod patronanco dra. Franca Mayer. Namen te ustanovitve je bil ta, da bi se neko nemško podjetje uničilo. Dr. Franc Mayer, ki se dela zdaj tako nedolžnega in ki trdi, da takrat vkljub svoji 6 letni odvetniški praksi o finančnih zadevah ni ničesar razumel, bil je s svojim solicitorjem Planinškom takrat glavni vodja. Vsi vrabci so zvižgali raz strehe, da je Vošnjak vsako soboto denar za izplačilo svojih delavcev kar iz posojilnice vzel. Dr. Mayer poznal je tudi vrednost fabričnega posestva, na katero je dala posojilnica 250.000 kron, iz takratnih sodnijskih cenitev. On in takratni odborniki so bili o stvari natančno podučeni in so vkljub dopustili, da se je toliko denarja na prazen nič posodilo. Tako se je delo takrat tudi pri drugih prvakihi ustanovitvah, pri Lampretu, Rajšterju itd. Zdaj seveda so prvaki zapravljivci mislili, da je trava čez zadovo zrasla. Pa so se zmotili, kajti resnica se ne da zadušiti!

Sejmi v Ptuj. Na živinski in konjski sejmi, ki se je vršil dne 20. maja, prignalo se je 710 kôsov govede in 110 konjev. Dne 21. maja zopet se je postavilo na sejem 830 prašičov. Prihodnji sejem s konji in govedo v Ptuj se vrši dne 3. junija t. l., prihodnji svinjski sejem pa dne 4. junija.

Vlom. V Konjicah vlomil je neki tat v gostilno Fillipitsch in ukradel iz neke nabiralnice denar ter dve škatlji cigarete.

Zaprlj so že večkrat predkaznovanega posestnika Johana Steier v okolici Radgone, ker je grozil svoji ženi ter svojemu sinu, da ju bode ustrelil.

Izpustili so iz zapore hlapca Steringa iz Slemen, ki se ga je dolžilo umora. Sodnija ni mogla najti nobene krivde.

Zaprlj so v Celju delavca Petra Bonejo, ki je izvršil več vlovov in tatvin v železniškem magacinu.

Ustrelil se je v Gradcu vrtnar Reinhold Bischof iz Ptuja. Nesrečnežu se je bržkone zaradi ponesrečenih finančnih poskusov duh omračil.

Tatinski dezerter. V Remšniku vlomil je tat v Stepišnikovo krčmo in ukradel 140 kron

denarja. Orožniki so tata kmalu vjeli, a mornarica je neke E. Franek iz Češkega, ki je v Olomouci dragoncev dezertiral in potem fehtal ter ukradel, kakor je ravno prilika nanesla.

Detemorilka oproščena. Pred celjsko imela se je posestnikova hčerka Ana Skornik Dobrine zaradi detemora zagovarjati. Ko je rodila otroka, zamašila mu je z listjem tega položila v prazni hlev. Čez par dni je mrliča pokopala. Skornik se zagovarja, da je mislila, otrok je prišel mrtev na svet, niki so temu zagovoru verovali in so ga vprašanja o krivdi; tako je bila detemora oproščena.

Detemor. Sodniji v Konjicah izročili sestnikovo hčerko Marijo Gorišek iz Dob. Njen ljubček ji je postal nezvest in je rajši oženil. Iz žalosti pa je Marija Gorišek svoj novorojenega otroka umorila ter v volu

Iz Koroškega.

Železniški minister pl. Forster mudil te dni službeno na Koroškem.

Huzarji za tatom. Brezposelni delavci Kraut ukradel je pri Celovcu nekemu strahu kolo. Huzarji pa so tata opazili in na zasledovali. Vjeli so ga v mestu in oddali

Pobalistvo. V Celovcu so neznani 100 kron vrednega psa trgovca Langa v nožem tako ranili, da je pes kmalu na ginil.

Smrt pijanca. V Feffernitzu pri Patenašli so v hlevu vžitkarja Rupreta Rainera vega. Zvečer se je bil preveč napil in vsled tega kap zadela.

Samotna smrt. Vžitkarica Marija Rošnjak nabirala rože na »San-alpe«. Našli so mrtvo ležati. Bržkone jo je srčna kap z

Tat. Že opetovano težko predkazni hlapec Johan Lammer pri Ettendorfu v je kočarju Ramprechtu 125 kron. Dali so pod ključ.

Slepar. Delavec Florijan Kolenc se je po občini Radsberg in se je kmetom predstavljal za davčnega uradnika. Zahteval je od kmetov da mu morajo polovico davka plačati. Ali iz se niso dali oslepariti. Orožniki so goljufu in sodniji oddali.

Tat. Posestniku Tomažu Orasch v K. bergu ukradel je neki tatinski berač denarja s 330 K denarja.

Vlom. Hlapec Maks Fuseder ukradel je jemu gospodarju, trgovcu Schader v Bergu, stvari in 370 K denarja. Potem si je od nekega sohlapca zlato uro in verižico pobegnil na istotako ukradenem kolesu. V stadtu so ga vjeli, ali imel je le še 15 K denarja in kolo. Tat pravi, da je 150 K polanju izgubil.

Požar. Posestniki Stadler v Ritzendorfgorela je hiša z gospodarskim poslopjem in mičino. Vse, kar je nesrečnica imela, je relo. Tudi tri osebe so pridobile težke ope. Ogenj je napravil nek 8 letni glahonemski ki se je z užgalicami igral.

Težka nezgoda. Iz voza padel je goščar Planninz iz Velikovca in se težko Vzrok nezgode je ta-le: Iz nekega mimočega avtomobila vrgel je nekdo t. zv. kiki se razpoči; vsled tega se je konj splaš

Književnost in umetnost

Avstro-ogrsko vojna mornarica. Vse zdaj zanima za našo c. in kr. vojno mornarico državljani se zaveda važnosti ter pomena nadaljnjega poplpenja naše flote. V svrhu boljše preglednosti sedanjem stanju, možnosti branjenja itd. naše flote, daje najboljšo sliko ravnokar v zalogi M. Quidda Dunaj l. izšla šematično-statistična pregledna tablica: 1. Ureditev vsega parniškega materijala. Natančni popis vseh bark z navedbo njih imen. Zanimive navedbe o dolgosti, širokosti, globokosti, stornosti, moči strojev, pancerjih, topovih, hitrosti, moštvu itd. posameznih razredov bark, ter detaljne likosti, vplivu in trajanju modernega 30-5 centim skega topova. — 4. Načrt o razdelitvi artilje modernem dreadnoughtu. — 5. Pregled bojne evropskih držav. — 6. Tabela čilovnega razdelitve v moštva naše vojne mornarice. — je ministerstvo potrdilo; izdala se je s pomočjo »Flottenvereina«. Velikost tabele je: 70 x 11. Cena znaša le K 2— in je razmeroma jako nizka se v vsaki knjigarni ali pa naravnost od zaloga